

NOKUT

ÅRET 2014

KJÆRE LESER

I 2014 vedtok NOKUT ny strategi for veien videre frem mot 2020. Her heter det blant annet at NOKUT skal være en tydelig og synlig ambassadør for kvalitet i utdanningen i det norske samfunnet. En viktig del av denne oppgaven innebærer at vi skal bli enda bedre til å formidle og synliggjøre arbeidet vi gjør for omverdenen.

Ny strategi er bare ett av mange høydepunkter vi kan se tilbake på etter et innholdsrikt og hektisk år. I januar kunne vi innvie nye lokaler på Lysaker, etter å ha vokst ut av kontorene i Kronprinsensgate 9. Flere tilsatte har kommet til for at NOKUT skal kunne løse de mange oppgavene vi etterhvert har fått i porteføljen vår.

Turbovurdering for arbeidsgivere var et viktig tilskudd i 2014. Ved at arbeidsgivere raskt får en vurdering fra NOKUT, vil denne ordningen hjelpe dem til å gjøre en riktig og rettferdig vurdering av søkere med utenlandsk utdanning. Vi har stor tro på at dette arbeidet vil føre til at flere får benyttet sin utenlandske kompetanse i Norge.

2014 var dessuten året da vi lanserte studiebarometeret.no: en søkbar portal med resultatene fra den nasjonale studentundersøkelsen. Endelig vet vi hva studentene mener om studieprogrammet sitt. Resultatene viser at studentene stort sett er fornøyde med utdanningen, men at de ønsker seg mer og bedre oppfølging.

NOKUT kontrollerer årlig både utdanningstilbud og institusjoner for å påse at de har god kvalitet i utdanningen. En ny tilsynsmodell er nå utviklet, og vi vil bruke 2015 til å sette den ut i livet.

Fusjoner har i 2014 vært et hett tema for mange institusjoner, og fusjonsprosessene vil fortsette framover. Da er det viktig å huske at selv i slike omstillinger har dagens studenter krav på god oppfølging og en utdanning av god kvalitet. Styret og institusjonsledelsen må ikke miste dette av syne.

Som ambassadør for utdanningskvalitet ønsker vi å engasjere sektoren til å involvere seg mer i arbeidet med å bedre utdanningen. Gjennom året har vi satt dette på dagsorden flere ganger, på våre seminarer, konferanser og frokostmøter. Vi kan love at vi vil fortsette å løfte utdanningsfanen høyt. Studentene fortjener å få best mulig utdanning, samtidig som samfunnet er avhengig av at kandidatene er kompetente når de kommer ut i arbeidslivet. Tiden er kommet for at utdanning skal løftes og prioriteres høyere, både hos myndighetene og hos fagskolene, universitetene og høyskolene.

God lesning!

Terje Mørland
Direktør

INNHOOLD

4-5

HVA VAR VIKTIGST I 2014?

6-7

ET SYNLIGERE NOKUT

8-9

HØYDEPUNKTER 2014

10-13

STUDIEBAROMETERET

14-15

FREMRAGENDE
UTDANNING

16-17

LÆRINGSUTBYTTE-
BESKRIVELSER

18-19

UT AV
FORSKNINGSSKYGGEN

20-25

SIKRER GOD
UTDANNINGSKVALITET

26-29

GODKJENNING AV
UTENLANDSK UTDANNING

30-31

NYE OPPDRAG
FOR NOKUT

32-33

DETTE ER NOKUT

HVA VAR VIKTIGST?

JAN NOKUT flytter
inn i nye lokaler
på Lysaker

FEB Lanserer portalen
www.studiebarometeret.no

MAR Frokostmøte:
Er studentene late eller
bare understimulerte?

APR Ferdig med oppdrag:
kartlegging av
implementering av
læringsutbytte i høyere
utdanning

MAI Fagkonferanse om fusjoner
sammen med UiT – Norges
arktiske universitet

JUN Terje Mørland tilsettes som
direktør i NOKUT for 6 nye år

AUG NOKUTs turboordning
settes i gang

SEP NOKUT starter NOKUTbloggen

Frokostmøte: Hvordan løfte utdanning ut av forskningsskyggen?

Nye oppgaver fra Kunnskapsdepartementet

Fagkonferanse om Studiebarometeret sammen med Høgskulen i Sogn og Fjordane og UHR

NOV NOKUTs fagkonferanse om utenlandsk utdanning på Lillestrøm

Utdanningskvalitetsprisen for 2014 til lærerutdanningen ved Høgskolen i Buskerud og Vestfold

OKT Studiebarometeret:

Den nasjonale studentundersøkelsen til nesten 60 000 studenter

SFU-magasin lanseres

NOKUTs strategi 2015 – 2020 vedtas av styret

DES NOKUTs fagskolekonferanse i Trondheim

ET SYNLIGERE NOKUT

TYDELIG AMBASSADØR FOR UTDANNINGSKVALITET

NOKUT skal være en tydelig og synlig ambassadør for kvalitet i utdanningen. NOKUTs strategi for perioden 2015–2020 ble vedtatt i oktober 2014.

– Ambisjonen vår er å være en synligere samfunnsaktør, samtidig som vi vil fortsette å styrke samarbeidet og dialogen med studentene, utdanningsinstitusjonene og samfunns- og arbeidslivet. Med denne strategien ønsker vi å stake ut retningen for et NOKUT som tar en større rolle som ambassadør for utdanningskvalitet i det norske samfunnet i årene som kommer, sier styreleder i NOKUT Borghild Barth-Heyerdahl Roald.

NOKUT skal i større grad dokumentere og informere om tilstanden i høyere utdanning, fagskoleutdanning og godkjent utenlandsk utdanning, og ta et mer helhetlig ansvar som nasjonalt kompetansesenter for kvalitet i utdanningen.

Vi er på Twitter! Der informerer vi om eget arbeid og kommenterer og sprer gode saker om utdanningskvalitet ved fagskoler, høyskoler og universiteter.

EN AGENDASETTER I SAMFUNNSDEBATTEN

NOKUT har i 2014 arbeidet for å bli en tydeligere og mer agendasettende aktør i det offentlige rom. Gjennom ulike arrangementer, informasjons- og og mediarbeid har vi satt kvalitet i høyere utdanning, fagskoleutdanning og godkjent utenlandsk utdanning på samfunnets dagsorden.

– Frokostmøtene har vært en suksess med god oppslutning og høyt nivå på diskusjonene. Disse møtene har skapt den debatten vi har ønsket, og vi har fått satt søkelys på viktige ansvarsområder for NOKUT, sier kommunikasjonsdirektør Gard Sandaker-Nielsen.

Frokostseminarer 2014:

- Lansering Studiebarometeret
- Er studentene late eller bare understimulerte?
- Hvordan løfte utdanning ut av forskningsskyggen?

NOKUT-BLOGGEN

Høsten 2014 startet NOKUT opp egen blogg med innlegg signert av direktør Terje Mørland. NOKUT-bloggen har allerede blitt populær blant målgruppen og gir NOKUT enda en plattform for kommentarer om bevegelser og utvikling i sektoren.

På www.nokut.no kan du lese mer om arrangementene våre.

HØYDEPUNKTER

OLE-JACOB SKODVIN
NOKUTs analysedirektør

- ▶ Det var at vi lyktes så godt med den nasjonale studentundersøkelsen og lanseringen av Studiebarometeret.no. Vi oppnådde en svært stor økning i svarresponsen fra studentene, og tilbakemeldingene fra lærestedene har utelukkende vært positive! Studiebarometeret har vært med på å synliggjøre NOKUT på en positiv måte.
- ▶ Skal jeg trekke fram ett område, må det bli at vi lyktes i arbeidet med å få til en felles evaluering av forskning og utdanning sammen med Forskningsrådet på noen utvalgte fagområder.

STIG ARNE SKJERVEN
NOKUTs direktør for
utenlandsk utdanning

- ▶ Jeg vil si at høydepunktene i 2014 var at vi fikk til en kraftig reduksjon av saksbehandlingstid samtidig som vi mottok rekordmange søknader, startet opp en turbovurdering for arbeidsgivere og utviklet en robust UVD-ordning. Dermed bidro vi til at flere fikk benyttet sin utenlandske kompetanse i Norge.
- ▶ Her vil jeg trekke fram tre områder. Det ene er at vi må bidra med flere analyser og fagpolitiske innspill innenfor utdannings-, kompetanse- og integreringspolitikk på NOKUTs utlandsfelt. Det andre er å få til en enda mer effektiv behandling av søknader om godkjenning av utenlandsk kompetanse, gjennom vårt nye saksbehandlingssystem. Det tredje er å legge til rette for en god iverksetting av det moderniserte yrkeskvalifikasjonsdirektivet, som trer i kraft i januar 2016.

- Fra ditt perspektiv, hva var høydepunktene i NOKUT-året 2014?
- Hva mener du er viktigst at NOKUT bidrar med i 2015?

KATHRINE DAHLSLETT GRAFF
NOKUTs administrasjons-
direktør

- 2014 var året hvor vi flyttet til nye, moderne lokaler på Lysaker. Det har gitt oss en infrastruktur som er tilpasset den veksten NOKUT har hatt de siste årene og som gir bedre mulighet for fleksible arbeidsformer. 2014 var også året da vi for fullt startet med utviklingen av en helhetlig elektronisk samhandlingsløsning for NOKUT.
- Lansering av en ny elektronisk selvbetjeningsløsning for godkjenning av utenlandsk utdanning kommer i 2015. Løsningen vil gjøre det enklere å søke om godkjenning og effektivisere saksbehandlingen. Dette vil både den enkelte søker merke, i form av rask saksbehandling og mulighet for å følge saken sin underveis, samtidig som NOKUT får frigjort kapasitet til å møte økt etterspørsel og å løse andre viktige oppgaver for samfunnet.

ØYSTEIN LUND
NOKUTs tilsynsdirektør

- Høydepunktet i 2014 var at vi fikk på plass en ny tilsynsmodell der NOKUT nå får nye og mer tilpassede virkemidler for tilsynsarbeidet. Med den nye modellen vil vi føre tilsyn med et større utvalg utdanninger og se mer på det studienære kvalitetsarbeidet.
- Først og fremst vil vi bruke 2015 til å innføre den nye tilsynsmodellen og gjennom dette arbeidet hjelpe lærestedene til å drive kvalitetsfremmende arbeid. Et annet viktig punkt er at kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen utropte 2015 som fagskolens år på NOKUTs fagskolekonferanse. Vi vil, på alle måter, hjelpe han med å virkeliggjøre det!

STUDIEBAROMETERET

Rekordoppslutning

Nesten 25 000 studenter fra 58 universiteter og høyskoler svarte på studentundersøkelsen i 2014. Det tilsvarer en svarprosent på 42 og er en solid oppgang fra 32 prosent i 2013, da NOKUT gjennomførte undersøkelsen for første gang.

Analysedirektør i NOKUT, Ole-Jacob Skodvin, er fornøyd med at så mange svarte på undersøkelsen.

– Studentenes mening er kun én faktor i en helhetsvurdering om kvaliteten i høyere utdanning, men en svarprosent på over 40 gjør til at studentenes stemme får større slagkraft. Det gir også institusjonene et enda bedre redskap i arbeidet med studiekvalitet.

STUDIEBAROMETERET ER EN UNIK MULIGHET FOR NORSKE STUDENTER TIL Å SI HVA DE MENER OM STUDIEPROGRAMMET SITT. DETTE ER ET VIKTIG VERKTØY FOR BÅDE STUDENTENE OG INSTITUSJONENE I ARBEIDET MED Å ØKE KVALITETEN PÅ NORSK HØYERE UTDANNING.

Anders Kvernmo Langset,
leder av Norsk studentorganisasjon (NSO).

Studiebarometeret er en nasjonal studentundersøkelse som omfatter samtlige studenter i andre studieår på bachelor- og masterprogram samt femteårsstudenter på integrerte masterprogram.

Studentenes dom

Første runde med Studiebarometeret viste at studentene generelt var fornøyde med studiet. De var blant annet fornøyde med læringsutbytte og arbeidslivsrelevans, men de ønsket seg bedre undervisning, mer forskningsdeltakelse og bedre oppfølging.

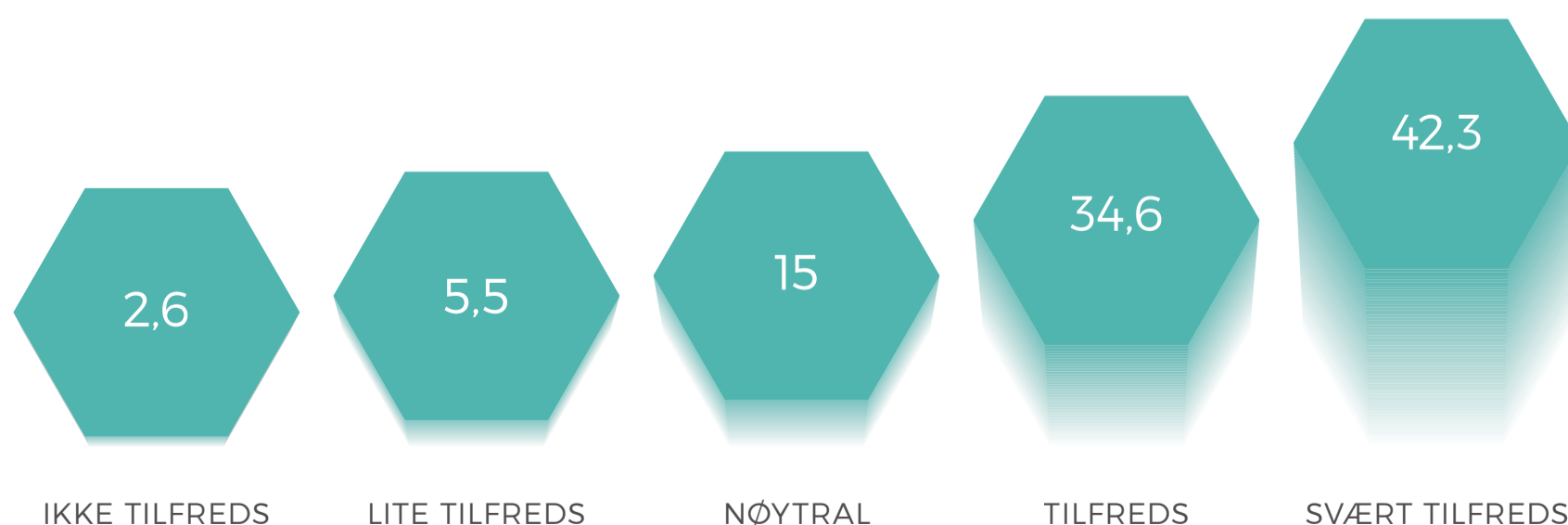
Det mest framtrædende trekket var studentenes tilfredshet med studiet. På direkte spørsmål om hvordan studentene er fornøyd med eget studium, gir 77 prosent av de svarende uttrykk for tilfredshet, mens kun 8 prosent sier at de ikke er det. Kun halvparten av studentene uttrykker tilfredshet med undervisningen, mens tilbakemeldinger og veiledning scorer enda svakere.

Bidrar til bedre utdanningskvalitet

Resultatene fra undersøkelsen offentliggjøres på nettportalen Studiebarometeret.no. Her kan studiensøkere, studenter, institusjoner og andre finne informasjon om og sammenlikne studentenes oppfatninger om kvaliteten i enkeltstudier i hele Norge.

De fleste lærestedene bruker nå også resultatene fra Studiebarometeret til egen utvikling, og noen har erstattet egne studentundersøkelser med Studiebarometeret. Nytt av året er tidsserier, som tillater brukere å sammenlikne tall fra 2013 og 2014.

ALT-I-ALT TILFREDSHET

STUDIEBAROMETERET

Late eller understimulerte?

Det punktet som skulle føre til mest diskusjon våren 2014 var studentenes studieinnsats på de ulike fagområdene.

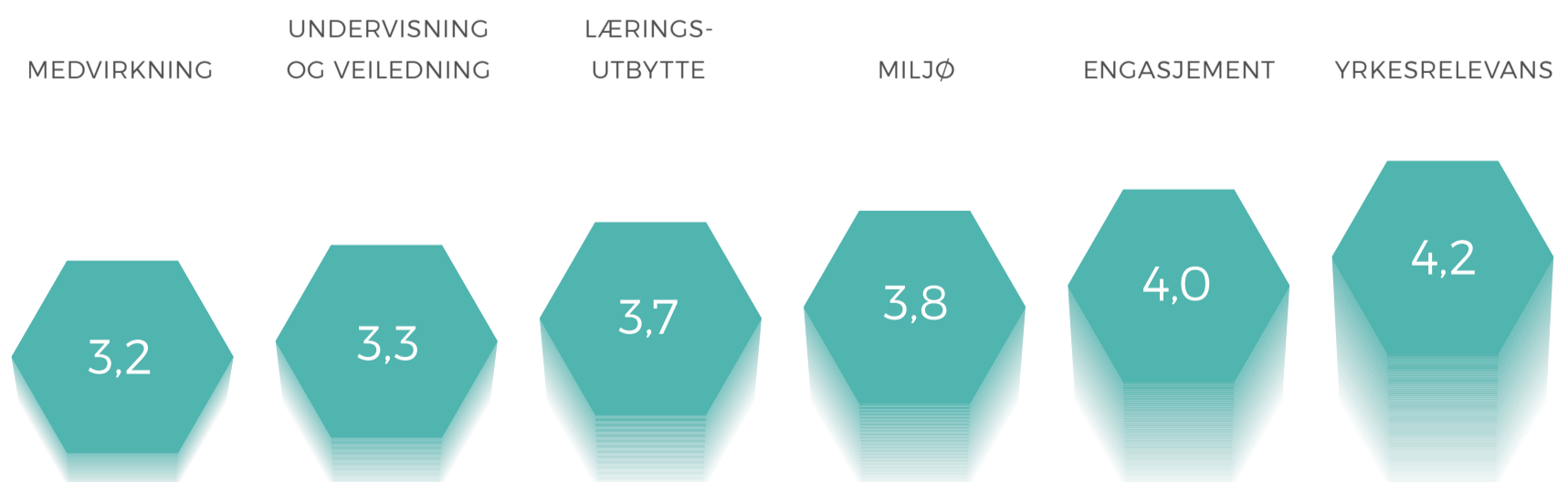
Er studentene late eller bare understimulerte, spurte vi på frokostmøtet vårt. Bakgrunnen var at resultatene fra Studiebarometeret viste at den samlede studieinnsatsen lå på 28,4 timer per uke og at det var betydelig variasjon i studentens studieinnsats, både mellom utdanningstyper og mellom de enkelte studenter innen utdanningstypene.

Arkitektur-/landskapsarkitekturstudenter skilte seg ut med høyest samlet studieinnsats av alle utdanningstypene, med et gjennomsnitt på 43,1 timer per uke. Studenter innen realfag, teknologi

og medisin lå også høyere enn gjennomsnittet. Samlet sett ser det ut til at læringstrykket og de faglige utfordringene varierer mye mellom ulike utdanningstyper. Et gjennomgående trekk er at studentene bruker mer tid på ikke-organiserte læringsaktiviteter på studier der omfanget av organiserte læringsaktiviteter også er stort.

Studentene jobbet mer med studiene der de var mest fornøyd med utdanningene sine og der opplevelsen av at de faglige utfordringene var høyest. Disse studentene syntes også studiet var utfordrende og var mer ambisiøse på egne vegne.

STUDENTENES OPPFATNING AV EGNE STUDIER

ALLE STUDENTER FORTJENER AT
INSTITUSJONENE GJØR SITT YTTERSTE
FOR AT UTDANNINGEN SKAL VÆRE SÅ GOD
SOM MULIG. JEG FORVENTER AT STUDIE-
BAROMETERET BLIR BRUKT FLITTIG I TIDEN
SOM KOMMER FOR Å BEDRE KVALITETEN
I UTDANNINGENE YTTERLIGERE.

NOKUTs direktør, Terje Mørland

[Klikk her for å lese mer om
Studiebarometeret og resultatene.](#)

FREMRAGENDE UTDANNINGER

Hva gjør SFU-ene?

bioCEED

SFU-status siden 01.01.2014.
Tilknyttet Universitetet i Bergen,
Universitetssenteret ved Svalbard og
Havforskningsinstituttet.

VISJON:

bioCEED skal reformere biologiutdanningen i Norge, som et svar på den rivende utviklingen i de roller og oppgaver som biologien fyller i samfunnet vårt. bioCEED vil utvikle og integrere læring av biologisk fagkunnskap, praktiske ferdigheter og samfunnsrelevante oppgaver gjennom hele studieløpet.

PÅGÅENDE PROSJEKTER:

bioCEED er blant annet i gang med å gjennomføre kartleggingsundersøkelser om biologiutdanningen nasjonalt, både på institusjonene og i arbeidslivet. Målsettingen er å vite mer om undervisning, læring og kompetanse i biologiutdanningen. bioCEED har som overordnet mål å spre kunnskap om god undervisning, og denne kartleggingen vil være et viktig grunnlag for hvordan dette arbeidet kan gjøres på best mulig måte.

CEMPE

SFU-status siden 01.01.2014.
Tilknyttet Norges musikkhøgskole.

VISJON:

CEMPE skal utdanne fremragende musikkutøvere med profesjonell kompetanse til å arbeide i et mangfoldig og globalisert musikkliv i rask endring. CEMPE skal videreutvikle og fornye musikkutøverutdanningen gjennom å

gi studentene et bredt spekter av erfaringer med både individuell undervisning og gruppeundervisning.

PÅGÅENDE PROSJEKTER:

CEMPE er i gang med hele 12 utviklingsprosjekter knyttet til instrumentalundervisning på Norges Musikkhøgskole. Prosjektene utforsker blant annet hvordan studentene kan være ressurser for hverandre i undervisningen, i tillegg til tradisjonell én-til-én undervisning. Et annet prosjekt er opptatt av de fysiske og mentale aspektene ved øving og knytter seg blant annet til fagpersoner ved Toppidrettssentret og Norges idrettshøgskole.

MatRIC

SFU-status siden 01.01.2014.
Tilknyttet Universitetet i Agder.

VISJON:

MatRIC skal være et nasjonalt senter som skal lede innovasjon og forskning innen læring og undervisning i matematikk innenfor naturvitenskap, ingeniørutdanningen, økonomi og lærerutdanningen og såkalte brukerprogram. MatRIC arbeider for at undervisning på universitets- og høyskolenivå skal være forskningsbasert og fundert i nasjonale strategier for utdanning.

PÅGÅENDE PROSJEKTER:

MatRIC har gjennom 2014 etablert seg som et nasjonalt kompetansesenter innenfor matematikk. Nå skal senteret blant annet utvikle en digital nettressurs som skal bidra til å forenkle overgangen fra matematikkundervisning på videregående skole til universitets- og høyskolenivå. Dette gjøres på oppdrag fra UHR.

SFU-sentrene representerer miljøer som tør å tenke nytt rundt utdanning og undervisning. Det første senteret ble opprettet i 2012. I 2014 kunne ytterligere tre sentre starte opp.

ProTed

SFU-status siden 01.01.2012.

Tilknyttet Universitetet i Oslo og Universitet i Tromsø.

VISJON:

ProTed skal utdanne profesjonelle, kunnskapsrike, trygge og internasjonalt orienterte lærere for et multikulturelt samfunn. ProTed vil videreutvikle samarbeidsformer med praksisfeltet, basert på universitetsskolemodellen. Senteret jobber aktivt for å bidra til å bygge en kunnskapsbase om hva som utgjør fremragende lærerutdanning.

PÅGÅENDE PROSJEKTER:

ProTed er en pioner innenfor digitale læringsplattformer. Senteret er partner i et samarbeidsprosjekt med Stanford University om en plattform der lærerutdannere og -studenter over hele verden kan utvikle og utveksle gode eksempler på praksis i lærerutdanning og skole. ProTed spiller også en viktig rolle som rådgiver fram mot femårig lærerutdanning basert på prosjektet med Pilot i Nord på UiT.

SFU-MAGASINET

I 2014 ble SFU-magasinet lansert. Magasinet er et samarbeidsprosjekt mellom NOKUT og SFU-ene. Det skal bidra til å spre aktiviteter, prosjekter og nyheter om prestisjeordningen.

Les magasinet her

OM SFU-ORDNINGEN

NOKUT er forvalter av prestisjeordningen Sentre for fremragende utdanning (SFU) på vegne av Kunnskapsdepartementet. Ordningen skal stimulere universiteter og høyskoler til å etablere og utvikle fagmiljøer som tar utdanning til et fremragende nivå. Sentrene skal også bidra til kvalitetsheving og fornyelse ved institusjonene. SFU-ordningen har gitt universiteter og høyskoler en etterlengtet arena hvor de kan konkurrere om å være best på utdanning. Ordningen har gitt arbeidet med å få til fremragende utdanning oppmerksomhet i sektoren, og det er stor interesse for arbeidet som gjøres på de ulike sentrene.

Klikk her for å lese mer om SFU-ordningen på nettsidene våre.

HVA SKAL STUDENTENE KUNNE ETTER ENDT UTDANNING?

Opplæringsturné

Alle læresteder skal ha gode beskrivelser av hva studentene skal kunne etter endt utdanning. Fagskolene ble pålagt å ha læringsutbyttebeskrivelsene klare til utgangen av 2014. NOKUT la ut på en landsomfattende opplæringsturné for å bistå dem i dette arbeidet.

NOKUT startet opplæringsarbeidet fordi vi så at mange fagskoler hadde vanskeligheter med å skrive gode læringsutbyttebeskrivelser. Kravet om å ha læringsutbyttebeskrivelser gjelder alle fagskoler, også de som allerede eksisterer.

– Erfaringene vi gjorde i vårens søknadsrunde ga oss ideen om å starte en turné. Kun litt over 40 prosent av beskrivelsene var tilfredsstillende den gang, sier Bjørn R. Stensby, som er seksjonssjef for akkreditering og rådgivning i NOKUTs tilsynsavdeling.

At opplæringen var til hjelp for fagskolene var tydelig. Over 70 prosent av søknadene som kom inn samme høst hadde gode beskrivelser. Seminarene ble arrangert sammen med en lokal fagskole på de stedene NOKUT besøkte. – De er den viktigste ressursen i arbeidet med å utvikle læringsutbyttebeskrivelsene, og vi er derfor glade for å kunne møte dem på denne måten, sier Stensby.

Fagskoleutdanninger er korte yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring. De er et alternativ for de studentene som ikke ønsker seg en ren akademisk utdanning. I løpet av en fagskoleutdanning blir studentene trent opp til et yrke. Mange bedrifter etterspør nettopp slik kompetanse. For å kunne gi fagskoleutdanning og å kalle seg fagskole, må de være godkjent av NOKUT.

Høsten 2014 var det omkring 16 000 studenter under utdanning ved de vel 120 fagskolene i Norge.

Klikk her for å lese mer om Læringsutbyttebeskrivelser og Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk på nettsidene våre.

Læringsutbyttebeskrivelser: Konkrete fagspesifikke kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse studentene skal ha etter fullført utdanning. De skal gjøre det lettere for arbeidsgivere og nye læresteder til å forstå studentenes kompetanse.

Nytt oppdrag

Departementet påla universiteter og høyskoler å utarbeide læringsutbyttebeskrivelser for alle fag- og studieplaner innen 2012. NOKUTs tilsyn med historisk-filosofiske mastergradsstudier våren 2014, som omfattet 10 universiteter og høyskoler, viste at kun 5 av 60 studietilbud hadde gode beskrivelser to år etter pålegget. NOKUT har derfor fått i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å kartlegge hvordan universiteter og høyskoler har utarbeidet læringsutbyttebeskrivelser, og hvordan sammenhengen til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket (NKR) er ivaretatt.

KVALIFIKASJONS- RAMMEVERKET

Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk er et redskap som skal gjøre det enklere å sammenlikne norske og utenlandske kvalifikasjoner. Det gir en oversikt over utdannelsesnivåene i Norge, hvilke nivåer kvalifikasjoner fra det norske utdanningssystemet er innplassert på i forhold til hverandre og en generell beskrivelse av hva alle kandidater på de ulike nivåene skal kunne ved fullført utdanning. På denne måten skal rammeverket både bidra til livslang læring og å fremme mobilitet over landegrensene.

UTDANNING OG UNDERVISNING UT AV FORSKNINGSSKYGGEN

Samme prioritering

Det er på høy tid at utdanning og undervisning kommer ut av forsknings-skyggen. Hvordan gjør vi dette, spurte vi en fullsatt sal på Bristol i forbindelse med et frokostmøte.

NOKUTs direktør, Terje Mørland påpekte at om målene som ble satt i kvalitetsreformen for ti år siden skal nås, må utdanning og undervisning få den samme prioriteringen som forskningen. Lærestedene har i mange år fått en tydelig marsjordre for å hevde seg innen forskning gjennom både virkemidler og insentiver. Vi må se den samme prioriteringen på utdanning og undervisning.

- Den offentlige debatten innen høyere utdanning har de siste ti årene i stor grad gått på studie-poengsproduksjon, studentgjennomstrømning, og hvilke utdanninger som skal få flere studieplasser, sa Mørland.

Stortingsmelding om utdanningskvalitet

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning ble lagt fram i oktober 2014. Mange påpekte at planen primært er en langtidsplan for forskning og i særdeleshet for toppforskning. Koblingen mellom forskning og utdanning tydeliggjøres i rapporten, men

I skyggen av dette ligger spørsmålet om hva som gjør utdanninger gode, og forventningen om at universitetene og høyskolene må gjøre det de kan for å heve kvaliteten i utdanningstilbudene sine. Der gullstandard innen forskning har blitt det fremragende, er standarden innen høyere utdanning det som er "godt nok".

- Dagens studenter er framtidens samfunnsbyggere, og arbeidslivet er avhengig av at våre universiteter og høyskoler utdanner fremragende kandidater. Dessverre er denne visjonen svært vanskelig å nå hvis vi ikke balanserer opp hensynet til fremragende fagmiljøer sammen med oppgaven å utdanne fremragende kandidater, avsluttet Mørland.

I dag er Sentre for fremragende utdanning (SFU) en av få ordninger som premierer utdanningskvalitet på et nasjonalt nivå. Fire fremragende utdanningsmiljøer har til nå fått status som SFU. Denne ordningen kan du lese mer om på side 15.

den sier lite om hva som skal gjøres for å få til god utdanningskvalitet. Som en oppfølging av Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning vil regjeringen nå starte arbeidet med en egen stortingsmelding om utdanningskvalitet. Den vil etter planen bli lagt fram våren 2017.

TI FORSLAG FRA NOKUT

1 Politiske ambisjoner.

Det overordnede målet med høyere utdanning må være å utdanne fremragende kandidater. Som regel hører vi at målet er robuste og fremragende fagmiljøer, underforstått forskningsmiljøer. Det må være et tydelig politisk mål også å få flere fremragende utdanninger.

2 Finansiering.

I dag er det slik at jo flere studiepoeng du produserer, jo mer penger får du som institusjon. Dette er ikke en logikk for å løfte utdanningskvalitet og satse på innhold i utdanningen. Kanskje man skulle sette et tak, og heller legge en del av pengene på nye konkurransearenaer innen utdanning?

3 Finansiering.

Prestisjeordningen SFU bør bygges ut. Det er den konkurransearenaen som vil være enklest å styrke og som allerede har gitt positive ringvirkninger. SFU har utløst nye satsinger og stimuleringsmidler også ved institusjoner som ikke nådde opp i denne omgang. De posisjonerer seg til neste runde. Dessuten: SFU gir ikke uttelling i finansieringssystemet, slik som SFF gjør. Må ryddes opp i.

4 Finansiering.

Det bør vurderes å styrke koplingen mellom høyere utdanning og forskning gjennom å tildele "utdanningspenger" i forskningsbevilgningene. Dette kan også gjøre det enklere å få frem relevante utdanningstilbud på nasjonalt prioriterte forskningsområder.

5 Kunnskap som virkemiddel.

Vi bør styrke arbeidet med å få fram, systematisere og analysere kvantitative data om kvalitetstilstanden slik som Studiebarometeret og NOKUT-portalen i DBH er eksempler på. Vi trenger bl.a. mer informasjon om arbeidslivets syn på de ferdige kandidatene.

6 Kunnskap som virkemiddel.

Det bør gjennomføres evalueringer som ser både på FoU og utdanning i samme prosess og som sammenlikner norsk utdanning med tilsvarende utdanning internasjonalt.

7 Kunnskap som virkemiddel.

NOKUT må fortsette å prioritere mer tilsyn med eksisterende institusjoner og utdanninger, ikke først og fremst bare akkreditere nytt.

8 Styrke utdanningskompetansen.

Det må stilles tydeligere krav til undervisningskompetanse ved ansettelse og opprykk.

9 Styrke utdanningskompetansen.

Vi bør tilbake til at normen for doktorgradsutdanningen er at kandidatene gis anledning til å få undervisningserfaring mens de tar ph.d.-en sin.

10 Styrke utdanningskompetansen.

Institusjonene må stimuleres til å satse mer systematisk på å heve undervisningskompetansen. Dette dreier seg om ting som pedagogikk, fagdidaktikk utdanningsledelse og evne til å ta i bruk ny teknologi i undervisningen.

SIKRER GOD UTDANNINGS- KVALITET

Nye fagskoletilbud

NOKUT mottok 77 søknader om nye fagskoletilbud i 2014. Det er en markant nedgang i antall positive vedtak og en nedgang i antall søknader om nye fagskoletilbud i 2014.

Grunnen til dette er trolig at det høsten 2013 ble innført nye bestemmelser for fagskolene. Kunnskapsdepartementet kom med forskrift om fagskoleutdanning, og NOKUT kom med fagskoletilsynsforskriften. Slike endringer vil naturlig føre til færre søknader og at færre søknader ender med godkjenning.

Nytt i 2014 er at det er de korte ettårige fagskoleutdanningene som dominerer. Hele 69 prosent av søknadene gjelder ettårige utdanninger. Et annet trekk ved søknadsmassen er at stedbaserte utdanninger dominerer, mens rene nettbaserte utdanninger taper terreng på bekostning av nettbaserte utdanninger med samlinger.

Nye universitets- og høyskolestudier

NOKUT mottok i 2014 totalt 41 søknader om nye studietilbud ved universiteter og høyskoler, flest om nye mastergradstilbud. Enkelte høyskoler søker også om kortere studier på bachelorgradsnivå.

– Søknadene dekker mange ulike fagområder. På topp ligger økonomi, ledelse og pedagogiske fag. Samtidig er det en merkbar nedgang i antall søknader om nye mastergradsstudier. Dette kan nok skyldes at det nå er flere høyskoler som har fått utvidete faglige fullmakter og derfor ikke behøver å søke NOKUT for å opprette mastergrader, sier Trine Johansen Meza, som er seksjonssjef for evaluering og tilsyn i NOKUTs tilsynsavdeling.

I 2014 ble fem nye doktorgradsstudier akkreditert, noe som gir lærerstedene faglige fullmakter.

Tilsyn med mastergradsstudier i historisk-filosofiske fag

Våren 2014 avsluttet NOKUT et tilsyn av 60 mastergradsstudier i historisk-filosofiske fag ved ti norske universiteter og høyskoler. 1 638 studenter gikk på disse studietilbudene. I tre studietilbud oppdaget NOKUT forhold som kunne påvirke utdanningskvaliteten negativt og satte i gang revideringer med sakkyndige komiteer. To institusjoner valgte selv å legge ned studietilbudene sine etter at NOKUT fattet vedtak om revidering.

NYE SØKNADER 2014

Fagskoletilbud	62
Bachelor	17
Master	24
Ph.d.	0

VEDTAK FOR SØKNADER MOTTATT I 2014

Fagskole	65
Bachelor	8
Master	12
Ph.d.	5*

*Søknadene ble mottatt høsten 2013

[Klikk her for å se alle vedtakene NOKUT har gjort.](#)

SIKRER GOD UTDANNINGS- KVALITET

- ◆ Størrelse
- ◆ Opptak
- ◆ Fagportefølje
- ◆ Resultat
- ◆ Internasjonalisering

NOKUT-portalen

NOKUT-portalen er en database som inneholder innrapporterte data fra universiteter og høyskoler. Den utgjør en viktig del av datagrunnlaget NOKUT bruker i tilsyns- og analysearbeidet sitt, men gir også nyttig informasjon til universiteter, høyskoler, studenter og andre aktører som er opptatte av utdanningskvalitet.

Analysemulighetene er i stadig utvikling og i 2014 ble det åpnet en egen analyseinngang der profilene til fagfeltene vises i form av såkalte fagfeltblomster.

EKSEMPEL PÅ FAGFELTBLOMST

HER ER DE VIKTIGSTE AV PUBLIKASJONENE VÅRE I 2014:

- Studiebarometeret 2014 – gjennomføring og hovedtendenser
- Tilsyn med mastergradsstudier i historisk-filosofiske fag
- Krav til fagmiljø i mastergradsstudier (Rapport 2014-1)
- Kandidatundersøkelse av de som har fått en generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning fra NOKUT i perioden 2009–2012. (Rapport 2014-2)
- Hvor pålitelige er resultatene fra Studiebarometeret 2014 – Estimerte gjennomsnittsverdier og tilhørende konfidensintervaller
- Undervisningsformer og studieinnsats – en analyse av data fra Studiebarometeret 2013

Kvalitetsutvikling

NOKUT har som oppgave å påse at utdanninger ved fagskoler, høyskoler og universiteter har god kvalitet. Lærestedene har selv ansvar for kvaliteten i egne studietilbud, men NOKUT kontrollerer og bidrar til kvalitetsutvikling. Tilsynsarbeidet vårt gjør at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten som gis ved norske læresteder.

– Vi må ha tillit til at lærestedene kontinuerlig passer på kvaliteten i egne utdanningstilbud, men det er NOKUTs oppgave å beskytte studenter og samfunn mot utdanninger som ikke holder mål. Det studienære kvalitetsarbeidet og faktorer som direkte påvirker studentenes læring står i sentrum for arbeidet vårt, sier NOKUTs tilsynsdirektør, Øystein Lund.

NOKUTs tilsynsarbeid vil framover fokusere mer på kontroll av alt kvalitetsarbeidet og ikke så mye på systemet for kvalitetssikring. I tilsynet vil arbeidet dreies mer mot å følge opp de eksisterende virksomhetene i tillegg til å akkreditere nye tilbud. I løpet av 2015 vil NOKUT lansere en fornyet modell for tilsynsarbeidet.

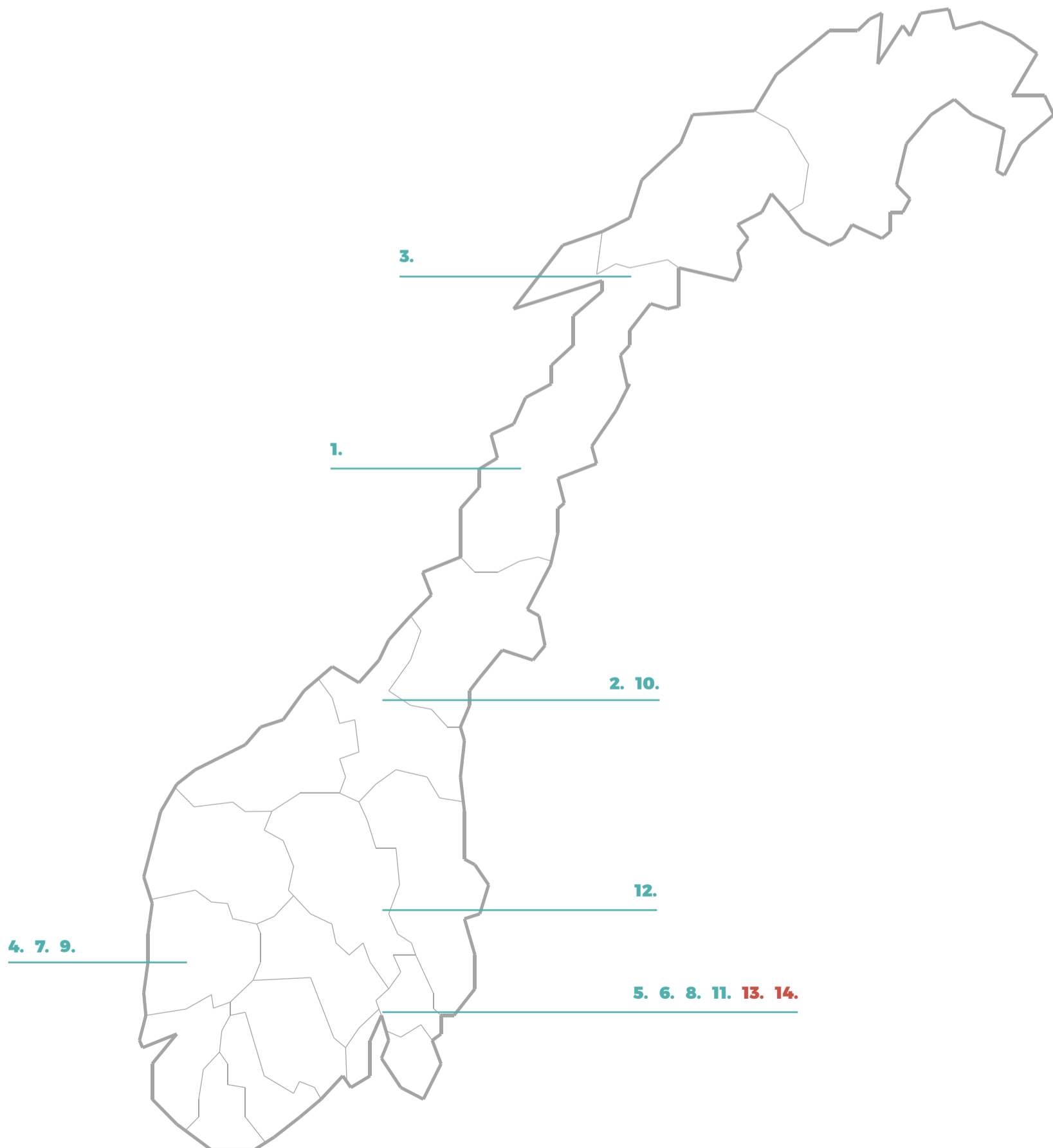
Utrednings- og analyserapporter

Vi arbeider kontinuerlig med å styrke utrednings- og analysearbeidet vårt for at det skal kunne bidra til å stimulere kvalitetsutvikling i størst mulig grad. NOKUTs egne analyser og utredninger, artikler i fagtidsskrifter og oppsummeringer er viktige bidrag til å belyse kvalitetsarbeidet og utdanningskvaliteten ved norske læresteder.

VURDERING AV KVALITETSSIKRINGS- SYSTEMENE

Alle utdanningsinstitusjoner i Norge skal ha et godkjent system for kvalitetssikring av utdanningen. I 2014 har det blitt fattet 14 vedtak etter evaluering av system for kvalitetssikring ved universiteter og høyskoler. Tre av de positive vedtakene ble fattet på bakgrunn av fornyet sakkyndig evaluering, i og med at systemene ikke ble

funnet tilfredsstillende etter en første evaluering. Mange læresteder er nå i en eller skal starte en omorganisering- eller en fusjonsprosess. Med henblikk på dette har NOKUT understreket at studentene har krav på god oppfølging og kvalitetssikret utdanning selv når institusjonene er i slike prosesser.

VURDERING AV KVALITETSSIKRINGSSYSTEMENE

Godkjent ■ ■ Underkjent

1. Høgskolen i Nesna	8. Universitetet i Oslo
2. Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet - NTNU	9. Høgskolen Betanien
3. Høgskolen i Narvik	10. Luftkrigsskolen
4. NLA Høgskolen	11. Krigsskolen
5. Høgskolen Diakonova	12. Forsvarets ingeniørhøgskole
6. Bjørknes Høgskole	13. Høgskolen Campus Kristiania
7. Universitetet i Bergen	14. Høgskolen i Oslo og Akershus

AKKREDITERING AV PH.D.-STUDIER

Akkreditert ■ ■ Avslag

Høgskolen i Lillehammer / NTNU	Audiovisuelle medier
Høgskolen i Volda / Høgskolen i Molde	Helse og sosialfag: Profesjonsutøvelse mellom fag, bruker og forvaltning
Høgskolen i Buskerud og Vestfold	Personorientert helsearbeid
Høgskolen i Bergen	Kunnskapsbasert praksis i helsefag
Høgskolen i Bergen	Studier av danning og didaktiske praksiser

INSTITUSJONSAKKREDITERINGER

Akkreditert ■ ■ Avslag

Stiftelsen Diakonova	Status som akkreditert høyskole
Høgskolen Betanien	Status som akkreditert høyskole
Kunst- og designhøgskolen i Bergen	Kunnskapsdepartementet har ikke fremmet forslag til Kongen i Statsråd om statusendring til vitenskapelig høyskole
Bjørknes Høgskole	

DELTAKELSE I INSTITUSJONSOVERGRIPENDE KUNSTNERISK STIPENDPROGRAM

Akkreditert ■ ■ Avslag

Kunst- og designhøgskolen i Bergen

ALDRI FØR HAR SÅ MANGE SØKT OM GODKJENNING AV UTENLANDSK UTDANNING

REKORDMANGE SØKERE

NOKUT opplevde i 2014 ny rekord i antall søknader om godkjenning av utenlandsk utdanning. Hele 6 572 søkte om dette, som er opp 7 prosent fra året før.

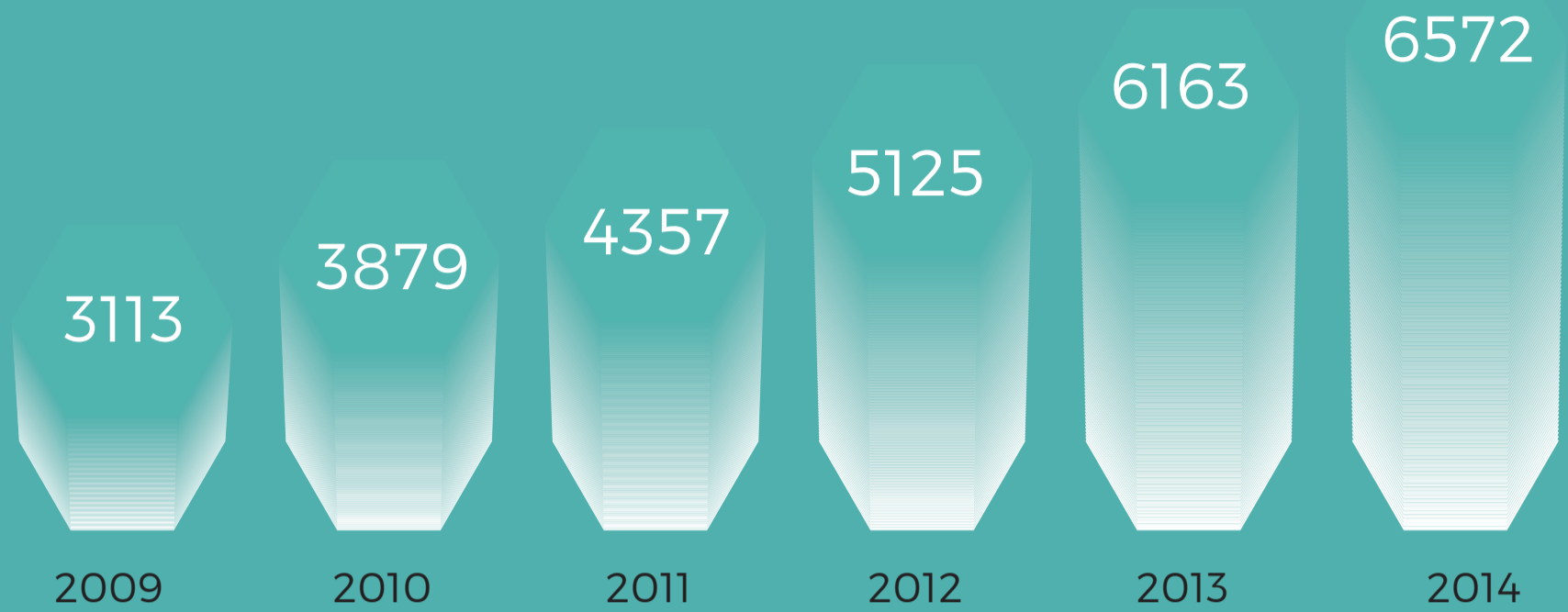
Polen topper listen over søkerland. Deretter følger Litauen og Serbia. Fortsatt på topp ti, men med langt lavere tall, finner vi Filippinene, Russland og Ukraina.

– Landene som dominerer listen har holdt seg bemerkelsesverdig stabile over flere år. Den eneste markante endringene de siste årene er at antallet søkere fra Serbia har økt slik at de i fjor endte som den tredje største søkergruppen, sier NOKUTs direktør for utenlandsk utdanning, Stig Arne Skjerven.

De tre viktigste typene av utdanninger var økonomiutdanninger (handelshøyskolefag), ingeniørutdanninger og lærer/pedagogiske utdanninger. Dette viser at de volummessig mest sentrale utdanningene som NOKUT godkjenner i stor grad samsvarer med etterspørselen i arbeidslivet. For landene innenfor topp ti er overvekten av søkerne kvinner. Her ligger Filippinene på topp med 90 prosent kvinnelige søkere. De skiller seg ut blant ti på topp-landene ved at flesteparten av søknadene var om godkjenning av helsefaglig utdanning.

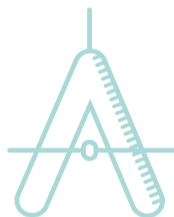
Nær en fjerdedel av de behandlede søknadene i 2014 fikk avslag. De to viktigste grunnene var søknader som var mangelfullt dokumentert og at utdanningen det ble søkt om godkjenning av, ikke var høyere utdanning. NOKUT godkjenner kun utdanning på høyskole- og universitetsnivå.

Klikk her for å lese mer om NOKUTs godkjenningsområder på nettsidene våre.

ANTALL SØKNADER
2009-2014

TOPP
FAGOMRÅDER 2014

HANDELSHØYSKOLEFAG

1498

INGENIØRFAG

1337

LÆRERUTDANNING

746

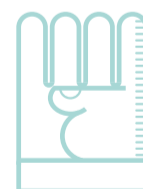
HELSEFAG

583

REALFAG

424

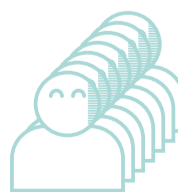
TEKNISK/YRKESRETTET

382

SPRÅK

352

 SAMFUNNS-
VITENSKAPELIGE FAG

324

 HISTORISK-
FILOSOFISK FAG

322

ALDRI FØR HAR SÅ MANGE SØKT OM GODKJENNING AV UTENLANDSK UTDANNING

Kort saksbehandlingstid

NOKUTs gjennomsnittlige saksbehandlingstid for godkjenning av utenlandsk utdanning er nå på 1,3 måned. Det er mer enn en halvering fra tidligere år.

– Dette betyr at flere personer som har utenlandsk utdanning og som trenger å få dokumentene sine godkjent av NOKUT, for å kunne få jobb eller studere videre, nå får disse mye raskere. Det betyr igjen at arbeidslivet raskt kan ta i bruk denne kompetansen, sier Stig Arne Skjerven, som er NOKUTs direktør for utenlandsk utdanning.

UVD

I løpet av 2014 behandlet NOKUT 119 søknader om generell godkjenning gjennom UVD-ordningen, og hele 81 personer fikk utdanningen sin godkjent. UVD-ordningen er en godkjenningsordning for personer med utdanning på universitets- og høyskolenivå som ikke kan få utdanningen godkjent på grunn av manglende, mangelfull eller ikke verifiserbar dokumentasjon. NOKUT kan per dags dato ikke godkjenne høyere utdanning fra Afghanistan, Den demokratiske republikken Kongo, Irak, Liberia, Sierra Leone og Somalia.

Students at Risk

NOKUT bistår SIU (Senter for internasjonalisering av utdanning), universiteter og høyskoler med opptak av studenter med utenlandsk utdanning gjennom prøveordningen «Students at Risk». NOKUT gjør en vurdering av utdanningens ekthet, nivå og omfang. Alle faglige vurderinger samt vedtak om opptak til videre studier gjøres av lærestedene. For søkere som ikke kan dokumentere utdanningen sin, benytter NOKUT en metode tilsvarende UVD-ordningen for å kartlegge og sannsynliggjøre søkers påståtte akademiske bakgrunn. Ordningen skal gi studentaktivister mulighet til å videreføre studiene sine i Norge, dersom de er utvist fra lærestedet i hjemlandet på grunn av sitt politiske engasjement for menneskerettigheter og demokratiutvikling.

I løpet av de 12 årene NOKUT har godkjent utenlandsk utdanning har 38 300 personer fått vurdert utdanningen sin. NOKUT har fattet 40 974 vedtak.

Opplæring for integrering - raskere ut i jobb

NOKUT samarbeider med IMDi (Integrerings- og mangfoldsdirektoratet) om et skreddersydd opplæringsopplegg for programrådgiverne i introduksjonsprogrammet for nyankomne innvandrere. Målet er å gi mer treffsikker og effektiv veiledning til nyankomne innvandrere, slik at flere av dem kan benytte sin medbrakte kompetanse og komme seg raskere ut i jobb. Kursopplegget vil etter planen være klart i løpet av 2015.

NOKUTs turbovurderinger

NOKUT etablerte høsten 2014 en turbovurdering hvor vi, i forbindelse med ansettelsesprosesser, tilbyr arbeidsgivere en kortfattet vurdering av en søkers utenlandske utdanning innen fem virkedager. Denne tjenesten skal hjelpe arbeidsgivere med å gjøre en riktig og rettferdig vurdering av søkere med utenlandsk utdanning. Dermed blir det lettere å ta dem inn til intervju og i neste runde ansette dem. I 2014 ga NOKUT 20 råd gjennom denne tjenesten.

ANTALL SØKNADER PER LAND FOR GENERELL GODKJENNING

1	Polen	1131	
2	Litauen	764	
3	Serbia	610	
4	Filippinene	360	
5	Russland	342	
6	Ukraina	327	
7	India	286	
8	Storbritannia	279	
9	Romania	241	
10	USA	219	

NYE OPPDRAG FOR NOKUT

Nasjonale deksamner

NOKUT fikk i oppdrag å gjennomføre et pilot-prosjekt med nasjonale deksamner i høyere utdanning. Følgende utdanninger skal inngå i prosjektet:

- Grunnskolelærerutdanning, både GLU 1-7 og GLU 5-10, som har matematikk
- Bachelorgradsstudiet i sykepleie, anatomi og fysiologi
- Bachelorgradsstudiet i regnskap og revisjon

Arbeidet vil fortsette i 2015.

Kombinerte fagevalueringer av utdanning og forskning.

NOKUT og Forskningsrådet fikk i oppdrag å samarbeide om utviklingen av en modell for fagevalueringer der både utdanning og forskning inngår. Det arbeides nå med å utvikle et opplegg for en slik felles evaluering. Evalueringene vil starte opp i 2015.

NOKUT har i løpet av 2014 fått flere nye oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Sammenlikning av masterutdanninger

NOKUT fikk i oppdrag å utvikle og prøve ut et opplegg for sammenlikning av norske studietilbud med tilsvarende studietilbud i utlandet gjennom fagfelleevaluering. Arbeidet skal gjøres i samarbeid med utenlandske kvalitetssikringsorganer. Prosjektet skal sammenlikne studietilbud innenfor flere fagområder på tvers av landene. I 2015 vil vi utarbeide en modell til bruk for internasjonal benchmarking av masterprogram.

Implementering av læringsutbytte

NOKUT fikk i oppdrag å foreta en kartlegging av hvordan institusjonene faktisk har utarbeidet og skrevet læringsutbyttebeskrivelser for studieprogrammene sine, og hvordan sammenhengen til det nasjonale rammeverket er ivaretatt. Seks fagområder og studietilbud, som dekker alle institusjonskategorier, er valgt ut. Evalueringen vil gjennomføres våren 2015.

[Klikk her for å lese om de nye oppgavene på nettsidene våre.](#)

DETTE ER NOKUT

NORSK UTDANNING

TILSYN UNIVERSITET, HØYSKOLE, FAGSKOLE

Arbeidet vårt skal bidra til at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler har tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren. Vi akkrediterer nye institusjoner og studietilbud ved universiteter og høyskoler og godkjenner nye fagskoletilbud. Alle utdanningsinstitusjoner i Norge skal ha et godkjent system for kvalitetssikring av utdanningen. NOKUT evaluerer disse systemene jevnlig.

NOKUT HAR TILSYN MED:

- 8 UNIVERSITETER
- 8 VITENSKAPELIG HØYSKOLER
- 37 HØYSKOLER
- 16 HØYSKOLER MED AKKREDITERTE STUDIETILBUD
- 120 FAGSKOLER

TIL SAMMEN 266 000 STUDENTER FÅR UNDERVISNING VED DISSE INSTITUSJONENE..

UTENLANDSK UTDANNING

NOKUT er ansvarlig for å godkjenne utdanning tatt ved universiteter og høyskoler i utlandet. Vi tilbyr blant annet en generell godkjenning. Den innebærer at den utenlandske utdanningen blir sammenlignet med tilsvarende norsk utdanning. Gjennom denne ordningen bidrar NOKUT til at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge. Dette betyr også at arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner får god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge.

I tillegg informerer og veileder vi om godkjenningsordninger til personer med utenlandsk utdanning, og vi gir råd til norske arbeidsgivere og læresteder om utdanningsdokumenter.

NOKUT TILFØRER DET NORSKE SAMFUNNET NESTEN LIKE MANGE PERSONER MED EN GRADSDANNING SOM DE STORE UNIVERSITETENE I NORGE.

ANALYSE OG SAMFUNNSKONTAKT

NOKUT arbeider for å stimulere kvalitetsutvikling ved norske læresteder. Tilsynsarbeidet vårt utgjør en stor del av dette, men like viktig er de aktivitetene som ikke inneholder noen kontrolllement,

57 **27**
KVINNER MENN

De viktigste punktene her er:

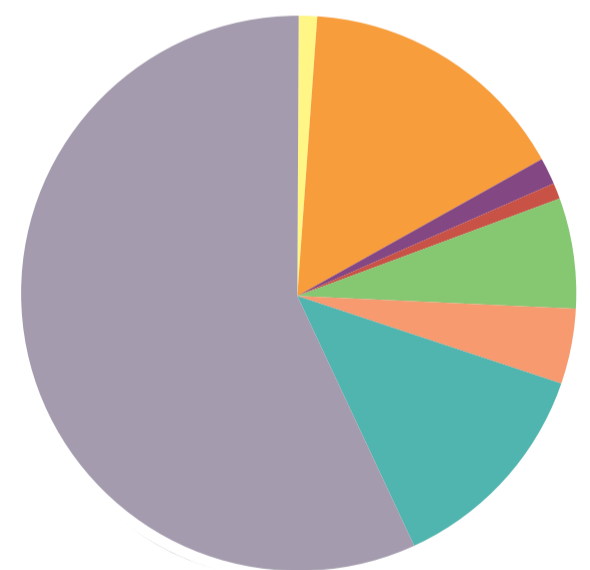
- Tilrettelegging av statistikk og indikatorer
NOKUT-portalen
Studiebarometeret.no
- Utredninger, analyser og evalueringer for å frambringe, sammenstille og formidle kunnskap som lærestedene og/eller myndighetene kan bruke i arbeidet med å forbedre utdanningene sine.
Utredninger & analyser
- Stimuleringsordningene
Sentre for fremragende utdanning(SFU)
Utdanningskvalitetsprisen SFU
- Konferanser/seminarer og andre informasjonstiltak for å rette oppmerksomhet mot utdanningskvalitet og stimulere til dialog.
Konferanser/seminarer

Klikk her for å lese mer om hvordan vi jobber og er organisert på nettsidene våre

FORVALTNING

NOKUT er midt i prosessen med å innføre elektronisk saksbehandlings-system samt brukerportaler for lærestedene og personer som søker om godkjenning av utenlandsk utdanning. Vi arbeider for å få til en effektiv forvaltning av virksomheten, de enkelte medarbeidernes kompetanse og de ressursene vi er tildelt. Arbeidet vårt er forankret i internasjonale standarder.

BRUK AV TILDELTE MIDLER I 2014

Drift	66 473
Kontaktpunkt nasjonalt	1 113
kvalifikasjonsrammeverk	
SFU-ordningen	18 641
Studiebarometeret	1 768
Læringsutbyttebeskrivelser	900
Tilsynsaktiviteter	7 725
UVD-ordningen	5 001
IKT-utvikling (eSAM)	15 305

NOKUT – ÅRET 2014

REDAKSJON:

Lene Beate Ruud og Emilie Valebjørg

DESIGN:

Erlend Storaker og Monessa Tørge, Lab3

NOKUTS HJEMMESIDE

På nettsiden vår www.nokut.no finner du mer informasjon.

NOKUT-BLOGGEN

Høsten 2014 startet NOKUT opp sin egen blogg med innlegg signert av direktør Terje Mørland. NOKUT-bloggen har allerede blitt populær blant målgruppen, og gir NOKUT enda en plattform for å kommentere på bevegelser og utvikling i sektoren.

LES BLOGGEN HER

FØLG OSS PÅ TWITTER

Der informerer vi om eget arbeid og kommenterer og sprer gode saker om utdanningskvalitet ved fagskoler, høyskoler og universiteter.
[@NOKUT_no](https://twitter.com/NOKUT_no)